

Velja po pošti:

celo leto naprej . K 28—
pol leta " " 13—
četrt leta " " 6-50
en mesec " " 2-20
Nemčija celoletno " 29—
ostalo inozemstvo " 35—

Ljubljani na dom:

celo leto naprej . K 24—
pol leta " " 12—
četrt leta " " 6—
en mesec " " 2—

Pravi prejem mesečno K 1-90

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna petlitrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petlitrsta (72 mm)
30 vinarjev

Izhaja:

vsak dan, izvenoma nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Opravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Italijanska ministrska kriza.

Ravno sredi največjega dela in pri-
rav za jubilejne slavnosti zjedinjene
ali je ministrstvo Luzzatti podalo
ralju demisijo. Vsa stvar je prišla saj
vlado nepričakovano in tudi stran-
ki so vlado v ta položaj spravile,
so izpočetka nameravale Luzzattija
ko daleč gnati.

Povod za demisijo je bilo neko gla-
vanje v poslanski zbornici, ki se je
galo komisije, izvoljene, da izdela vo-
no reformo. Radikalci in socialisti
levi in skrajna levica — so se prito-
vali, da ta komisija prepočasni dela,
časar se je moglo skoro sklepati, da
komisija, ima li komisija sploh resen
amen dano nalogo izvršiti. Večina —
merni liberalci — se je pa precej dvo-
umno izrazila. Eni so hoteli glasovati
popolno zaupnico komisiji, drugi pa
med njimi najvplivnejši član zbor-
ci, bivši ministrski predsednik Gio-
tti, se sicer niso naravnost izrekli zo-
er komisijo, pač pa dali čutiti, da bi
m bilo ljubše, če bi komisija svoja
la pospešila. Iz govora Giolitovega
je dalo celo posneti, da mu načela,
katerih komisija volivno reformo
eluje — analfabeti naj bi bili od
livne pravice izključeni ali bi se jim
livna pravica saj zelo omejila — niso
polnoma všeč. Končno se je večina
arnice odločila za neke vrste neutral-
dnevni red in pri glasovanju je bilo
akko 250 glasov zanj, 70 pa proti in
so bili radikalci in skrajna levica,
je socialisti.

Zdaj pa je treba pomisliti, da je v
ški zbornici levica, ki sestoji iz radi-
alcev, del vladne večine. Ministrstvo
uzzatti je nastalo ravno na podlagi
ompromisa med strankami desnice in
adikalci in slednji imajo dva svoja
ožila v kabinetu, ministra Sacchi in
redaro. Ta sta po dogodkih v zbor-
ci takoj konferirala s svojimi pristaši
in izjavila, da smatrata contra-glaso-
vanje radikalcev za nezaupnico proti
adi in v prvi vrsti seveda proti sebi.
adikalci so ju pa zagotavljali, da nji-
vo glasovanje proti neutralni reso-
tiji ne pomeni nezaupnice vladi in
kazovali, da vsa stvar zadene vo-
moreformno komisijo kot tako. Sac-
ti in Credaro pa sta kljub temu Luz-
tiju ponudila svojo demisijo, nato
je ves kabinet podal odstavko
ralju.

Če se oziramo na stvar, kako se je

v zbornici razvila, je položaj zelo ne-
jasen. Pravega vzroka za demisijo ni
bilo, če vpoštevamo zgolj formalno
plat glasovanja v zbornici. Drugače je
seveda, če stvari na dno pogledamo.
Večinske stranke — desnica in radi-
kalci — niso več medseboj zadovoljne.
Radikalci so mnenja, da njihova popu-
lariteta vsled kompromisa z zmernimi
elementi med volivci gineva, nasprot-
no pa se tistim zmernim liberalcem, ki
so s pomočjo katoliških glasov izvo-
ljeni — in teh je sila veliko — zdi, da
jih njihova zveza s brezverskimi in
prevratnimi radikalci pred volivci
kompromitira. To medsebojno neza-
upanje je v zbornici nenadoma butnilo
na dan, ko se je šlo za volivnoreformno
komisijo. Razmerje med desnico in le-
vico se mora pojasniti, ali se mora po-
staviti kompromis na novo podlago ali
bo treba sestaviti novo kombinacijo ali
kako drugače.

Kdo bo Luzzattijev naslednik, o
tem se dozda še nič ne piše. Svoje čase
so rekli, da Luzzattiju ne more nihče
drugi slediti kakor spretni in splošno
priljubljeni Giolitti. Morebiti je to tudi
še danes res. Vendar pa je danes po-
ložaj preveč zapleten, da bi mogel Gio-
litti kar tako novo vlado prevzeti. Tre-
ba je pomisliti, da je desnica sama zelo
needina. Skupina Sonnina je vedno
v opoziciji, ker smatra edinole svojega
vodjo sposobnega za šefa vlade, med
veliko skupino Giolitija jih je pa mno-
go, ki so proti volivni reformi, dočim
se je Giolitti izjavil zanj. Radikalci
se bodo topot tudi dali bolj prositi ka-
kor zadnjič, če bodo sploh še v večino
hoteli. Torej bodo pogajanja za novi
kabinet bržčas zelo dolgo trajala.

Kapitalizem in srednji stan.

Kdor pazno motri današnje raz-
mere, opazi takoj globoko izpremembo,
ki se je pojavila v celem našem gospo-
darstvu. Podjetja posameznikov se
umikajo bolj in bolj kapitalu, ki ga da-
nes predstavljajo banke in drugi de-
narni zavodi. To vidimo po vsem sve-
tu; vsak trenutek popusti privatnik
tovarnar svoje podjetje in je pod vo-
dstvom kakkega finančnega zavoda izpre-
menil v družbo z omejeno zavezo ali pa
v slučaju, da je podjetje zelo veliko,
v delniško družbo. Zakaj se to vrši,
jako lahko razumemo, če spoznamo
današnje moderno industrijo; podjet-
nika mora vedno nove vsote zalagati
v svoje tovarne, sicer se ne more kosati
s konkurenti. Kajti ravno znak današ-
nje tehnike je njena velika izpremen-

ljivost. Kar je bilo še včeraj dobro, ne
obvelja danes in mora morebiti že ju-
tri v staro šaro. To je navadno vzrok
premnogih izprememb privatnih v ta-
korekoč javna podjetja; prejšnji last-
nik mogoče nima več tako velikih do-
hodkov sedaj, ali ti so mu gotovi, kar
je dandanes, ob času hudega konku-
renčnega boja, velike važnosti.

To bi bil nekako v velikem proces,
ki se sedaj vrši in kaže boj kapitala s
kapitalom, ki se redno konča z zjedi-
njenjem obeh v boju proti nižjemu
stanu, delavstvu. Vendar je to sedaj
skoro povsod dobro organizirano, tako
da se uspešno bori proti kapitalu. V
sredi med obema strankama stoji sred-
nji stan, ki polagoma prehaja v nižje-
ga, vsled hudega pritiska kapitalizma.
In to je čisto naravno; kajti kakor hi-
tro je dosedanji izkoriščani stan orga-
nizovan in vsled tega močan, se mora
kapital proti drugemu obrniti. Ta pa
je nezdruženi srednji stan, ki postane
lahak plen premočnega nasprotnika.
Zdi se, kakor da nosi ves proces znak
demokratizovanja našega gospodar-
stva na sebi. Vendar samo navidezno.
Vrši se ta proces v gospodarstvu cele
Evrope, toda za danes hočem opozori-
ti samo na podobne dogodke pri nas;
v ožjem okviru bo slika še ostrejša in
bolj izrazita.

Mislím namreč na razmerje, ki
vlada med pivovarnami in gostilni-
čarji. Pred par leti so se namreč zdru-
žile pivarne, ki zalagajo Kranjsko s pi-
vom — izvzemši tri domače — v kar-
tel, da bi enotno uravnale cene piva
in si zagotovile svoje odjemalce. Člani
so se morali držati sklenjene pogodbe
točno, posebno pa še v enem oziru.
Karteliranim tvrdkam je bilo namreč
prepovedano oddajati pivo gostilničar-
ju, ki je jemal pivo pri drugi v kartelu
včlanjeni pivovarni. Na ta način so si
ohranile pivovarne svoje odjemalce in
priklenile gostilničarje v svojo odvis-
nost; proti nekarteliranim pivovarnam
je nastopil kartel s konkurenco, ki bi
mu naklonila zmago vsled velike nje-
gove moči in radi tega tudi vstrajnosti
v gospodarskem boju. Do tega ni pri-
šlo, ker se je kartel po preteku dobre-
ga leta izpremenil v delniško družbo,
v kateri so bile vdeležene vse gori ome-
njene pivovarne in pa še nekaj drugih.

Na približno enak način so se
združile tudi drugod pivovarne pod
vodstvom velikih kapitalov, ali pa de-
narnih zavodov, ki se samo s financi-
ranjem takih podjetij bavijo. Tako or-
ganizovana podjetja skrbijo, da dobe
v svoje roke kolikor mogoče veliko in

pa stalnih odjemalcev. To ni težko in
se približno na ta-le način zgodi. Pre-
mnogokrat so vzrok dolgovi krčmar-
jevi. Začne se po malem. Ob mesecu
ko pride račun, ne plača gostilničar
no, to ni nič hudega, pivovarna čaka
Ker so tako postrežljivi, vzame krčma-
še kakšno posojilo, tako da se dolg po
časi nabira in raste, dokler se ne zd-
upniku dovolj velik. Gostilničar je pri-
siljen jemati tukaj pivo, najsi je tud
slabo; on se ne more ganiti. Dostikra
plača taka pivovarna za krčmarja pr
drugi tvrdki dolg, samo, da ga bolj go-
tovo v svoje pesti dobi. Različne tožbe
sledijo kmalu in končin izid je navad-
no rubežen gostilne in sod. prepo-
ved prostega razpolaganja z gostilni-
ško koncesijo. Pri današnji sodnijski
praksi vidimo mnogo takih slučajev,
kjer pivovarne potem same izvršujejo
gostilniško obrt; posebno na Dunaju
imamo nebroj teh procesov, katerih
konec je popolnoma stereotipen. Go-
stilničar je moral podpisati za gotovo
precej visoko vsoto menico brez dneva
zapalosti, katerega potem pivovarna
sama vstavi. V treh dneh je plačilen;
nalog gotov in zopet nekaj dni potem
je gostilničar samo še natakav v svoji
gostilni.

Tako se godi pri tem obrtu, če pa
pogledamo na druga polja v trgovini
bomo opazili z začudenjem popolnoma
enak pojav. Vse gre po enem kopitu.
Banke imajo posebne oddelke, kjer se
bavijo samo z industrijo in trgovino-
prejšnji pomen bank, kot upraviteljic
tujih premoženj je popolnoma izginil
dandanes predstavljajo banke združ-
ni kapital, ki si ukloni vse in si pod-
rejuje tudi srednji stan, ki je bil dose-
daj še prost. Mali in srednji trgovec
obrnik, ljudje prostih poklicev, vsi se
vporeženi pred zmagovalni voz kapi-
lizma; njih znoj in delo sta last onih
na vozu.

Delavci so bili odvisni, dokler se
niso združili v enotno bojno vrsto in
isto mora storiti srednji stan, če noče
podleči. Organizacija je danes rešilni
klic vseh stanov v boju kaste proti ka-
sti. Združenje pa mora biti popolno in
ne samo v malih stvareh, kakor na pr.
da pokažem primer zopet pri gostilni-
čarskem obrtu, v izdelovanju sodavice,
posredovanju služb in podobnem, med
tem ko se na velike naloge organizaci-
ja ne upa. Ustanovitev lastne pivovar-
ne bi morala biti že davno uresničena;
enkrat je bila prilika zamujena, mor-
da se še vrne.

Če bo našla organizacija svojo na-
logo, bo našla tudi moč izvesti jo; iz-

LISTEK.

Uskoške naselbine in žumberško
vprašanje.

Predaval v Leonovi družbi dr. J. Mal.)

Ko so se zlasti po bitki pri Niko-
polju leta 1396 turški navalili v naše slo-
venske in hrvatske pokrajine ponav-
ali, skušali so si prebivalci najbolj
groženih obmejnih krajev na ta način
rešiti življenje in premoženje, da so se
selili v sosednje kršćanske dežele,
ker gostota domačega prebivalstva ni-
akor še ni bila tolika, da bi jim take
ove priselitve bile neljube. Saj so s
mo pridobili tudi novih sobojevnikov
boju zoper Osmane. Seveda so bili to
eti ali manj le posamezni slučaj
anjšega obsega, ki niso dosti pome-
ni niti za etnografsko sliko, niti za so-
alne razmere dotičnih pokrajin. Ve-
na teh ubežnikov je vsled silnih vojn
aslednjih par stoletij izginila, ali si
a poiskala zopet novih, varnejših bi-
ališč. Še bolj kot nemirni časi pa so
ovzročevali to izselništvo tudi davki,
redvsem krvni davek (posebno za-
ikom XVI. stol.): vsako drugo leto
4., ali 5. otrok možkega spola. Ti vo-

jaško vzgojeni otroci so bili cvet turške
vojske; zavedajoč se svojega kršćan-
skega pokolenja so hoteli janičarji —
kot renegati sploh — zakriti in nado-
mestiti svojo preteklost s tem, da so
bili v boju za svojega gospodarja ved-
no med prvimi in najhrabrejšimi. Vr-
hutega še osebn davek od glave, dalje
davek od vsakega repa v hlevu, od
njiv, travnikov, vrtov, skednjev in og-
nijišč ter prepoved kršćanske cerkve
popravljati ali zidati. Vse te raznovrst-
ne davščine in šikane so pripeljale
marsikoga do sklepa izseliti se z dru-
žino vred.

Najprej so te kolonije vodile na
južno, srednjo, da celo severno Ogrsko
(Pešta-Raichenstadt, Srb-madj. Rác).
Razen tega se jih je veliko naselilo tu-
di ob primorju, v Dalmaciji in ob hr-
vatski obali (Reka, Senj, Kraljevica,
Vindol, Brinje itd.). Slednji so delali
s svojimi malimi, gibčnimi čolni (ki so
imeli navrtane jamice, da so ladjece po
potrebi lahko skrili in potopili, a potem
zopet dvignili iz morja) veliko pregla-
vice benečanskim trgovskim ladjam,
ki so jih ropali in plenili. Republika se
je v Gradcu in na Dunaju pritoževala,
a avstrijski vladi je bilo na tihem to
uskoško počenje vseč, ker je slabilo
neomejeno meč republike na morju.
Ko pa je izbruhnila 30letna vojna, ho-

tela je Avstrija imeti na jugu mir in je
zato pristala na zahtevo Benečanov, da
se uskoki iz Senja in Reke premostijo
proč od morja v notranjščino.

Po turški zmagi na mohaškem po-
lju leta 1526 se navadno uskoki niso
mogli več izseljevati v podjarmlje-
no Ogrsko, — marveč se je tok obrnil
proti Slavoniji in kranjsko-
hrvatski meji. Še za časa pri-
prav za vojno leta 1526 je prepustil
nadvojvoda Ferdinand nekaterim kr-
šćanskim rodbinam iz Bosne in Srbije
posestva v okolici Z u m b e r k a ter jih
oprostil vseh davkov, tridesetine, mit-
nine in colnine za blago, ki so ga za-se
rabili. Zato so pa morali iti na stražo
in v boj proti Turku na lastne stroške.
S tem je bila ustvarjena enotna in sta-
bilna organizacija obrambe proti tur-
škim vpadam. Naslednja leta je došlo
večje število novih pribegov, ki so do-
bili posestva pri Žumberku; kmetje pa
so morali odtod proč na posestva
mehovske in mokronoške graščine.

Ker pa ni bilo vedno dovolj praz-
nih zemljišč, so mislili podložni kmetje
na upor, na drugi strani so pa trpeli
uskoki bedo, in hoteli odpasti nazaj v
Turčijo: kakor je Avstrija te pribege
rabila kot v o h u n e, ravno tako bi pa
znali služiti ti renegati turški vojski.
Zato so sklenili stanovi uskoške vo-

glavarje in nadvojvode naseliti kolikor
mogoče daleč proč od meje (na Gorenj-
sko, Dolenjsko, celo v Furlanijo in
okolico Ogleja) in jih pridobiti za rim-
sko-katoliško vero, da se jim tako od-
pad otežkoči. Na ta način so naselili
veliko uskokov na Dravskem polju in
južnem Štajerskem sploh: leta 1552 pri
Wernsee ob Muri, dalje v Šeršovici,
Ragosi, Kočah pri Mariboru in v po-
njih imenovani vasi Skoki (preje
Stoytsendorf) pri Mariboru. Na Drav-
skem polju naj bi se opazilo celo pose-
ben tip prebivalstva s temno poltjo in
ogljeno-črnimi lasmi ter vitko rastjo.
Patronynica na ič in druga imena, ka-
kor: Turk, Beg, Oman, Murat, Musta-
fa, Hasanmali (mali Hasan), Šalamun
(Sulejman?), dalje Horvat ali Bezjak
(prebivalec hrvaškega Zagorja) nam to
dokazuje). Tudi so na Štajerskem osta-
le v rabi nekatere srbske besede.

Na Kranjskem so hoteli premostiti
uskoke od meje proč na Kras okrog
Loža in Postojne, a so se tem namenom
uprli deželni stanovci, češ, da bi bile po-
tem glavne prometne ceste proti Trstu.
Reki in Benetkam po uskokih preveč
ogrožene in so raje zanje kupili mehov-
ska in druga posestva. — A ker so
uskoki tolikokrat odpasti hoteli, jim
stanovi niso več zaupali in so od vlade
zahtevali, da jih ne naseljuje več (četu-

vršila bo s tem važno delo v boju kapitalizma proti srednjemu stanu in bo rešila sebe gotovega pogina.

Napad rdečih anarhistov na urednika krščansko-socialnega lista.

Poročali smo včeraj o upadu rdečih anarhistov v uredništvo kršč.-soc. lista »Bukowiner Volksblatt« v Črnovicah. Zanimiva je predzgodovina tega napada, ki je bil dobro premišljen in pripravljen. Zadnji ponedeljek so imeli socialni demokrati neko sejo, v kateri so sklenili, da napadejo in zაკoljejo urednika Wyslouchila, ki je socialno-demokratski stranki v Črnovicah zelo v želodec. V torek opoldne pa je prišel v uredništvo krščansko-socialnega lista nek gospod, ki je sporočil uredniku Wyslouchilu, kaj nameravajo napraviti socialni demokrati. Ker Wyslouchil ni verjel, kar mu je omenjeni gospod pripovedoval, mu je ta povedal, da je čul o napadu od svojega tovariša, ki je bil pri oni seji navzoč ter tudi povedal več drugih podrobnosti. In v resnici se je par dni vse tako zgodilo, kakor je oni gospod v uredništvu izpovedal Wyslouchilu. 60 socialnih demokratov je zasedlo hišo, v kateri je uredništvo krščansko-socialnega lista in prišlo bi do tragičnega dogodka, ako ne bi se nekaterim časnikarskim raznašalcem ne posrečilo uiti skozi straže socialnih demokratov in obvestiti policijo. Urednik Wyslouchil je bil kake četrt ure v skrajno nevarnem položaju ter je zadrževal socialne demokrate z napetim revolverjem, da ga niso v prvem hipu pobili na tla. Kako velikanski je terorizem socialnih demokratov, dokazuje tudi dejstvo, da sta nek socialnodemokratski in nek židovski list prinesla zavito poročilo o napadu, drugi listi pa se niso upali poročati. Socialni demokrati so samo predhodniki anarhizma, in zato ni čuda, ako se včasih vsa njihova anarhistična nesramnost pokaže v najgrši luči. Torej s kolom po političnem nasprotniku!

STRANKARSKI SHOD DUNAJSKIH KRŠČANSKIH SOCIALCEV.

Krščansko-socialna stranka na Dunaju se je dosedaj premalo brigala za svojo strankarsko, bodisi izobraževalno, bodisi politično organizacijo. Dokler je ranjki Lueger živel, je vso reč sam vodil in vzdrževal red v stranki. Po njegovi smrti se je ta pomanjkljivost organizacije in strankinih statutarov kmalu pokazala. Na raznih shodih so že začeli vstajati ljudje, voljeni na krščansko-socialnem programu, ki so zabavljali proti lastni stranki. Temu je bilo treba enkrat konec napraviti.

Na praznik sv. Jožefa se je vršil na Dunaju shod strankinih zaupnikov, ki so odobrili strankin statut. Organizacija stranke sestoji iz sledečih korporacij. Vsak dunajski okraj ima svoj okrajni komite zaupnikov. V ta okrajni komite zaupnikov spadajo državni in deželni poslanci, občinski in okrajni svetniki okraja in pa odposlanci krščansko-socialnih političnih društev okraja. Ti zaupniki pa volijo svoj izvršilni odbor za tri leta. Izvršilnemu odboru stoji na čelu predsednik in dva podpredsednika. Izvršilni odbor vodi volitve in sploh vso politično organi-

zacijo in mora biti vedno v stiku z vodstvom stranke.

Nadalje se je razpravljalo o strankinem časopisju. Kot strankina glasila so se proglasili sledeči listi: »Reichspost«, »Neuigkeitsweltblatt«, »Christlichsoziale Arbeiterzeitung«, in korespondenca »Austria«. Stranki prijazna lista sta se imenovala »Neue Zeitung« in pa »Vaterland«.

Da bo strankino časopisje o politični situaciji vedno prav poučeno, se je sklenilo, da se vrše med vodstvom stranke in pa uredniki večkrat tozadevne konference. Določilo se je tudi, da se vrši 30. aprila strankin shod za celo Avstrijo.

ODSTOP DALMATINSKEGA NAMESTNIKA.

Splitski list poslanca Smoldaka, »Sloboda«, poroča, da bo v kratkem odstopil dalmatinski ces. namestnik Nardelli. Za naslednika bo bržkone ministerialni svetnik grof Franc Thun, ki je bil pred kratkim vpoklican v naučno ministrstvo in je bil že dalje časa v službi pri političnih oblastih v Dalmaciji.

Proces Kayser-Palese.

Celovec 20. t. m.

V ponedeljek 20. t. m. so bile v procesu Kayser-Palese zaslišane najbolj zanimive in tehtne priče in bo proces že jutri 21. t. m. najbržeje končan. V današnji razpravi se je šlo za kakovost denarnih transakcij firme Kayser, oziroma »Centralne«. Razprava je podala popolno jasnost glede tistih vložnih knjig, na podlagi katerih je Kayser denar dobival.

Trgovsko-knjigovodski izvedenec

So ita izjava: Ves kredit, ki ga je Centralna naravnost in nenaravnost firmi Kayser dovolila, znaša 3.315.744 kron 66 vin. 11 kontov Centralne se glasi na Kayserja, eden na sirotišnico. V zgoraj omenjeni vsoti so vštete pri banki v Coneglianu in v Zürichu lombardirane vložne knjige, ker se je račun o njih vodil v knjigah Centralne in ker bo po naziranju izvedencev morala »Centralna« banki v Coneglianu in trgovcu Spörryju v Zürichu posojiti, ki jih je Kayser zase vzel, povrniti. Kar se tiče transakcij z »Banca Friulana« sodi izvedenec sledeče: Banca Friulana je firmi Kayser dovolila kredit, ki se je deloma v gotovini izplačal, deloma pa dal v obliki vložnih knjig, katere je »Centralna« lombardirala in za to furlansko banko obremenila z vsoto 737.987 K. Ves dolg Kayserja pri Furlanski je znašal končno z obrestmi 1.197.897 K. Ta dolg je prevzela končno Centralna, ko je pa revizor dunajskega »Verbanda« to po pravici grajal je prevladala del dolga — 1.350.000 K — na banko Suppan, ki je prevzela terjatve, z vso vsoto firmo Kayser obremenila, se pa zavarovala s tem, da je dobila jamstvo od taiste Centralne, (vsled česar ta na vsak način končno v slučaju izgube za vso vsoto, ki jo je imela navidez na doberem pri Suppanu, jamčil!), od knezoškofa dr. Kahna, opata Eggerja iz Tanzenberga in tiskovnega društva Sv. Jožefa. Na ta način je Centralna kasa lahko revizorjem pokazala, da ima 1.350.000 K na doberem pri Suppanu. Pri Suppanu je bila ta vsota v treh kontih vknjižena in je Suppan

zato Centralni nakazal tri vložne knjige (500.000, 500.000, 350.000). Te vložne knjige firme Suppan imajo po mnenju izvedence samo značaj kontokorrentnih knjig, na podlagi katerih se brez dovoljenja šefa ni mogel noben denar dvigniti. To se je na notranji strani teh knjig izrečno notiralo, tako da bi bil moral vsak, ki je imel z njimi opraviti, takoj spoznati, za kaj se gre. Zato po mnenju izvedence te knjige niso bile za lombardiranje sposobne. Nasprotno pa je bila ona četrta vložna knjiga, ki jo je Weiß Kayserju napravil (za 300.000 K), sposobna za lombardiranje, čeprav Kayser vsote dejanske ni vložil, pač pa jo vložiti obljubil. Sicer pa se dober trgovec ne zanese na take reči, ampak se preje o tem prepriča, odgovarja li vložni knjigi dejansko izplačani znesek, kar je sicer trgovec Spörry v Zürichu, h kateremu je Kayser šel s to knjižico po denar, storil, a ga je Weiß na podlagi izjave, podpisane od njega in od člana načelstva Kassla, potolažil, češ, da se je znesek res vložil.

Kar se tiče knjigovodstva Kayserjeve firme, je bilo pomanjkljivo in trgovskemu zakonu ni odgovarjalo. Aktivne so se fabricirale iz takozvanih mrtvih znekov, ki ne predstavljajo nobenih fakcijskih vrednot. Inventure sploh ni bilo.

Izvedenec Lackner se s. Solto vjema, glede načina bilanc pri premogovniku pa meni, da je bila morebiti vendarle pravilna, ker se premogovnik ne more voditi kakor druga trgovska podjetja, ko se njegova vrednost ni dala natančno konstatirati. Glede Suppanovih vložnih knjig je tudi on mnenja, da se nikakor niso smele lombardirati.

Monsignor Podgorc.

Priča, monsignor Podgorc, podnačelnik »Centralne«, izjavi, da se je po begu mons. Weißa na nujne prošnje lotil dela, da dožene stanje »Centralne«, zakar se je veliko trudil in kmalu dognal, da je vse izgubljeno. Velika napaka, če ne naravnost malo vestno, je bilo, da se je »Centralna«, ki je ja v prvi vrsti denarna izravnalnica za včlanjene zadruge, spustila v spekulacije in tako nad 3 milijone vtaknila v večalmanj dvomljiva Kayserjeva podjetja. Kar se tiče sanacije »Centralne«, pogajanja še niso docela vrščana. Pri sanaciji prideta v prvi vrsti vpoštev banka v Coneglianu in Spörry v Zürichu, ki so vložne knjige lombardirali; seveda bo tu sanacija mogoča le, če se upnika zadovoljita le z delnim zneskom. Centralna kasa ima pa razun pri Kayserju terjatve 800.000 K pri Jožefovem društvu, škofu Kahnu in drugih, kar bi se dalo iztirjati, če se bo sanacija razvijala mirno, sicer bodo tudi tu izgube.

Kakor je iz izpovedi mons. Podgorca jasno razvideti, nima polom »Centralne« niti najmanjše zveze s slovenskimi zadrugami, od katerih nima »Centralna« nič terjati in tudi one nič pri njej. Laži liberalcev so očite.

Priča Wappis,

stolni školaštik, ravnatelj Jožefovega društva, izpove, da je Jožefovo društvo večkrat jemalo pri Centralni posojila. Za dolg Kayserja pri banki Suppan je Jožefovo društvo skupno s Centralno, škofom Kahnem in opatom Eggerjem prevzelo jamstvo na prigovarjanje

Weißa. Weiß je takrat rekel, da g zgoraj za formalnost. (In to je društvo verjelo! Saj se je šlo za »formalnost« 1.350.000 K!) Ko so menjice zapadli jih je moralo društvo plačati, kar znašalo do oktobra lanskega leta vsot 339.446 K.

Mons. Bittner izjavi, da je javno izjavo podpisal, ker se je ostale gospode zanašal. On sam o te rečeh veliko ne razume.

Dr. Brejc,

zastopnik »Centralne« izpove jako važne reči. On zastopa odločno stališče, da so one tri vložne knjige, ki jih banka Suppan vložila pri »Centralni« realne vložne knjige, ne pa zgolj kontrolne, kakor Suppan trdi, sicer pa stvar med udeleženci civilnopravnim potom uravnana. Glede drugih vsot pa, ki jih ima Suppan od Centralne, škofa Kahna, Jožefovega društva in opata Eggerja tirjati, pa se proces še vrši. O fikciji se glede onih Suppanovih vložnih knjig po mnenju priče sicer ne more govoriti, pač pa s razmere bile take, da se banki Suppan ni moglo zaupati. Banka je imela eno vrsto vložnih knjig, tako da me vložnimi in zgolj kontrolnimi knjigami pri njej ni bilo prave razlike.

Glede sanacije Centralne izpove dr. Brejc, da se je pri zadnji tozadevni konferenci na Dunaju pokazalo, da s sredstva na razpolago, da se včlanjen zadruge obvarjejo škode in ni izključeno, da se tudi glede Spörryja i banke v Coneglianu doseže poravnava. **Dosedaj je duhovščina garantirala za in pol milijona in se je pol milijona izplačalo, 416.000 K se pa izplača v te dne.**

Priča dr. Knappitsch, zastopnik banke Suppan, izjavi, da se gled Suppanovih vložnih knjig o fikciji ne more govoriti, toda te knjige so le kontrolne brez realne vrednote, in ne, kakor trdi dr. Brejc.

Kompanjon firme Suppan, Maupdry, trdi isto. On odločno zagovarja stališče, da je bilo postopanje bank glede onih zgolj kontrolnih knjig ne rektno. Suppan je dajal denar, oziroma izvrševal transakcije zato, ker je bil prepričan, da za Kayserjem stoj visoke cerkvene osebe, ki morejo jamčiti; zato se ni bal izgube. O Kayserjevih podjetjih je pa vedel, da niso solidna! Njegove izpovedbe glede tega sile take, da je državni pravodnik izjavil, da sedaj **že manj razume o cel stvari**; na vsak način ta »kšeft« ni bil pravilen in soliden.

Opat Egger

iz Tanzenberga je poslal pismeno izjavo, v kateri pravi: Opatija je Centralni izročila različne vrednostne efekte v znesku nad 100.000 K, katerih pa zdeni nikjer dobiti. On da ne ve, kam so prišli. Pozneje je opatija vzela pri Centralni hipotekarno posojilo 250.000 K 1. junija meseca podpisala jamstveno izjavo v prid banki Suppan. Septembra 1910 je opatija potom »Länderbanke« od svojega hipotekarnega posojila Centralni vrnila 110.000 K. Glede ostalega zneska 140.000 K trdi opat, da jih ne b vplačal, ker ima Centralna od opatije omenjene vrednostne papirje, ki jih pa ni dobiti.

Nato se prebero različne izjave prič v tujini, predvsem ona trgovca Spörryja, ki izjavlja, da je Kay

di si je hotel Kacijanar po teh uskokih podvreči Bosno in druge turške pokrajine) ter sicer vsako pomoč hoteli odpovedati. Zato čujemo po drugem desetletju XVII. stoletja vedno manj o novih priselitvah, ki so se pozneje v vojnih časih redoma dogajale.

Zatem je orisal predavatelj gospodarsko in družabno življenje uskokov, kojih posestva so bila (v Zumberku in drugod) zajem njihove vojaške pogranične oblasti (Militärlehen), njih sodstvo, nekatere navade in običaje ter se h koncu baval obširneje tudi z vprašanjem o državnopravni pripadnosti žumberškega okraja in marindolske občine, katera kraja sta se že od nekdanj prištevala Kranjski.

Sub monte Sichelberg in Carniolia so bili naseljeni prvi uskoki l. 1526. in kranjska dežela je skrbela tudi za naprej zanje; kranjski stanovi so odkupili takrat zastavljeno žumberško graščino in skrbeli, da so podložni kmetje dobili drugod na Kranjskem posestva in notranje-avstrijski nadvojvode, ne pa ogrski kralji, potrjujejo tem uskokom njih privilegije in posestva, v kojih aktih vedno naleti mo na mesta, kot: »vnnser schloß Sichelberg in vnnserm fürstenthumb Crain gelegen ali podobno. Moral je vsaki žumberški uskokski stotnik — ki je bil imenovan na predlog kranj-

skih stanov in plačan od kranjskega vicedomskega urada — pri imenovanju obljubiti, z žumberškim gospodstvom in naseljenimi uskoki biti pokoren le kranjskemu deželnemu glavarju kot namestniku deželnega kneza.

Ko se je pa organizirala vojaška granica (v XVIII. stol.) kot posebna administrativna celota, se je dosedaj samostojni kranjski obmejni in obrambni žumberški distrikt priklonil karlovškemu generalatu ter je dajal 2 kompaniji 12. graničarskega regimenta. A v raznih nastali sporih se je večkrat določilo, da pripada civilna in kriminalna jurisdikcija kranjskemu glavarju, samo in delictis militaribus so bili ti uskoki podvrženi karlovškemu generalu kot višji granični vojni oblasti.

Tudi v srednjem veku se imenujejo posestniki žumberške graščine kot podložniki kranjskih deželnih glavarjev, kojih jurisdikciji in rabsodbam so se pokoravali in leta 1292. se imenuje med drugimi dolenskim (in mar-chia) župnijami tudi žumberka.

Tako se je Zumberk državnopravnim prišteval vsekdar h Kranjski in to ne samo po mnenju ljubljanskega gubernija, ampak tudi po prepričanju dvornega vojnega sveta, ki je leta 1827. izjavil, »daß dagegen, daß der ganze Sichelburger Distrikt zum Herzogtum Krain gehöre, kein Anstand erhoben wird«, kar je leta 1780. tudi že ogrska

dvorna pisarna priznala, »da er ursprünglich vom Herzogtum Krain zum Karlstädter Generalat abgegeben wurde und gänzlich außerhalb des Wirkungskreises der ungarischer Provinzial, und Kameral - Jurisdiktion gestellt sei«. Enako je z Marindolom.

Ko pa se je med leti 1871. do 1881. razdružila nekdanja vojaška granica, sta se ta dva distrikta provizorno podredila banki oblasti, ker avstrijska vlada ni pravočasno poskrbela in dokazala svojih zgodovinskih pravic. Ko se je pa zadevni material zbral, je ogrska vlada v not 4. julija 1881. brez pridržka pripoznala pravice Kranjske do tega ozemlja, — a je takoj pristavila, naj to, kar je že par stoletij skupaj živelo, i za naprej ostane skupaj, za kar naj bi bili tudi oportunistni administrativni oziri; te argumentacije je pa kranjski deželni zbor izpodbil ter dokazal, da gravitira žumberk geografično in gospodarsko proti Metliki in Kranjski sploh, s katero je zvezan z več cestami in kjer imajo tudi žumberčani in Marindolčani svoja posestva ter morajo skozi kranjsko ozemlje hoditi v hrvaške urade. Ko so leta 1883. peticionirale nekatere občine za združitev s Kranjsko in je zadeva postala pereča, tedaj je pa Ogrski a nakrat snedla prejšnjo izjavo in izjavila, da zbrani dokazi ne držijo. Hoteli so imeti kar dva Zumberka: Sichelberg in Sichelburg.

Prvega so privoščili Kranjski, drugi pa hrvaški. Seveda, kam je tekem 100 let izginil brez sledu Sichelberg, tega ne vedo. Opirajo se na neko karto koncem XVIII. stoletja, kjer sta v resnici dva Zumberka: a tu so tudi nekateri drugi kraji, tako tudi reka Kupčina dvakrat naznačeni. Zemljevid je nezanesljiv, vsa boljša kartografična dela poznajo le en Zumberk. Da sta pa enkrat zaresana dva, temu je vzrok dvojno stališče Zumberka: državnopravno, civilno je bil del Kranjske, na drugi strani pa bil inkorporiran vojaški granici in je kot tak »in militaribus« spadal po oblast karlovškega generala.

Bajka o dveh Zumberkih se tudi pozneje ni za tako resno vzela. Po arhivalnih virih je g. predavatelj dognal, da se v starejših virih imenuje pretežno Sichelberg (oz. Sicherberch), v novjših pa Sichelburg, v premnogih slučajih pa v enem in istem aktu menjaj se Sichelberg in Sichelburg ter pripomnil h koncu, da je ta provizorna priklonitev Zumberka in Marindola k Hrvatski če ne reinkorporacija h Kranjski onemogočila, vendar pa otežkočila te se pri tem ne bo vprašanje premostriva lo toliko iz zgodovinsko-državnopravne ga kot političnega stališča. — Značilno je tudi dejstvo, da prebivalci obeh ozemelj nimajo nikjer svoje volivne pravice, niti na Hrvaškem, niti na Kranjskem.

serjevo vložno knjigo pri Centralni, na podlagi katere mu je posodil 300.000 K, pokazal različnim bankam v Zürichu, ki so se vse izjavile, da se knjiga more lombardirati.

Trgovca Wyß izjavlja, da je oni angleški notar, ki je napravil v Londonu pogodbo glede akcijske družbe, katero je Kayser hotel ustanoviti, dobil za honorar 43.000 K.

Zanimivo je bilo tekom te razprave tudi to, da je predsednik porotnikom, ki so stavliali vprašanja glede razmerja med Weißom in Kayserjem, dejal, da tega najbrže nikoli ne bo mogoče pojasniti. Weiß piše, da ga je Kayser zapeljal, Kayser trdi ravno nasprotno. Njuno razmerje je bilo tako intimno, da drugi ni nobeden nič pravega izvedel.

Misteriozno ostane tudi vprašanje, kaj je misliti o kontrolnih knjigah firme Suppan. Na zunaj je vsa reč pravilna, sluti se pa vendarle, da se je v resnici za vsem skrivalo nekaj jako nečednega. So nekateri, ki se zavzemajo za Kayserja in pravijo, da je žrtev grdi mahinacij od strani Weißa, oziroma različnih denarnih zavodov.

Te točke bodo bržčas ostale nepojasnjene.

Jutri bo proces po vsej priliki končan.

Velika lumparija.

Glasilu ptujskih renegatov in fabrikantov šnopsa, zloglasni »Štajerca«, kojega urednik je od ptujskih žganjetočev plačani Karol Linhart, človek silno podoben Mihaelu Plutu, je proglasil zadnje dni bojkotno akcijo zoper slovenske denarne zavode na Štajerskem. V tej zadevi je uredništvo in upravnštvo svinjskega »Štajerca« izdalo sledečo strogo zaupno okrožnico na različne nemške zavode in osebe po slovenskem Štajerskem, ki je po sreči prišla tudi v naše roke in ki jo v ilustracijo perfidnosti in umazanosti boja, ki ga Nemci na Štajerskem proti nam vodijo, verno in doslovno prinašamo na tem mestu v prevodu.

Ta imeniten dokument se glasi: Uredništvo in upravnštvo »Štajerca«.

Ptuj, Theatergebäude.

Nujno in zelo zaupno.

Ptuj, 14. marca 1911.

Na v

Neprestano se nadaljujoči krahi slovenskih denarnih podjetij so na Sp. Štajerskem za naše narodne in gospodarske nasprotnike ustvarili usodopolno krizo. Z ozirom na dejstvo, da so morali nemški zavodi skozi leta in desetletja prenašati silen bojkot, da prvaška časopisje v najsurovejšem tonu izkuša izpodkopati zaupanje prebivalstva v nemška podjetja, da se zoper nas uporabljajo vsa lepa in nelepa sredstva — tako iz gospodarskih kakor iz narodnoobrambnih vzrokov bi torej premenilo napačno pretirano nesebičnost, če bi po najpogostejši brezvestnosti nastalo krizo prvaških denarnih zavodov v vsakem oziru ne izrabili. To je delo, ki ga stoječi na načelu gospodarske in narodne samopomoči, moramo izvršiti. Več nemških hranilnic nam je v tem oziru že predložilo vzpodbujalne predloge.

»Štajerca« kot publicistični organ Nemcem prijaznega gibanja v tem oziru gotovo svojo dolžnost izvršuje. Da bi pa še one kroge, ki so doslej bili »Štajercu« nepristopni, za to vprašanje primerno zainteresirali, je vodstvo Štajerčeve stranke sklenilo izdati primereno knjižico v slovenskem jeziku z namenom, da se razširi v velikih masah. Ta knjiga naj bi v obliki male knjižice (miniatur-knjižica) na 32 straneh izšla in se po 4 vinarje razprodajala. Njena vsebina naj v kratkih potezih naslika ogorčujoče pojave pri slovenskem krahju (gospodarstvo pri posojilnicah, kreditni panama na Koroškem itd.), pojasni njihove vzroke in razloži popularno razliko nasproti varnim nemškim denarnim zavodom.

Da se pa razširjenje v masah doseže, s kojega pomočjo je edino omogočen sistematično pripravljen uspeh, je treba, da vsi nemški denarni zavodi in prizadeti krogi večje število teh knjižic pokupijo in potem zastonj razširjajo. Cena je tako nizka, da ne more igrati tu nobene vloge. Pri tem ni prav nič potreba, da bi nemški zavodi javno kot razširjevalci ali podpiratelji te akcije veljali in se lahko s popolnoma neudeleženi posredovalnimi osebami dela. Sicer pa posameznim korporacijam način razširjevanja popolnoma prepuščamo.

Prosimo Vas, da nam takoj naznačite, koliko sto ali tisoč tega spi-

sa prevzamete (1000 stane samo 40 K), pod katerim naslovom naj jo Vam pošljemo in če imate glede vsebine kakšne posebne želje. Ker je naša akcija zelo nujna, Vas prosimo, da nam na to okrožnico takoj odgovorite.

Obenem si dovoljujemo Vaš častni zavod opozoriti, da bi ravno sedaj inseriranje Vašega zavoda v našem listu »Štajercu« bilo velikega pomena. Zato Vas vabimo še enkrat najuljudneje in najnujnejše, da »Štajerca« z inseratnimi naročili (najboljše celoletni tekoči inserati, pa tudi objavljenje letnega računa) podpirate.

Nadejajoč se nujnega in ugodnega odgovora, Vas zagotavljamo našega vednega sodelovanja in se podpišemo z velikim spoštovanjem

za odbor »Štajerca«:

Dr. Plachki.

Komentar k tej okrožnici ni potreben. Ta okrožnica je velika lopovščina. Ta nesramni poziv na bojkot, ki vsebuje najgrše laži in pozivlja vse nemške posojilnice do kaznjivega dejanja, da zastonj razdeljujejo po posredovalnih osebah bojkotno brošuro, je kriminalno dejanje in spada tisti dr. Plachki, ki se ni sramoval ga podpisati, takoj pod obtožbo! Državno pravdnštvo pa pozivljamo, da si Linhartovo knjižico precej, ko bo izšla natančno ogleda! Državni pravdnik, ki v vsaki najmanjši stvari na slovenski strani vidi bojkot, ima zdaj kravovo dolžnost tukaj nemudoma vmes poseči. Kam pa pridemo na Spodjem Štajerskem, če se bo tako delalo! Ali tisti neumni dr. Plachki misli, da bodo pri tem samo slovenske posojilnice trpele? Oblast naj enkrat napravi konec norjenju šnonsarskega uslužbenca Karla Linharta in dr. Plachkija! Če ne, bodo želi vihar!

Slovensko gledališče.

Šarivari.

Premijera z dne 19. marca 1911.

Značilno za sistem, s katerim se vzgaja ljubljansko občinstvo, je dejstvo, da je prva premijera, ki smo jo videli letos — delo g. ravnatelja Govekarja samega, igrano pod pseudonimom Smehoslav Veselko. Zakaj Medvedov »Kacijanar« spada pravzaprav že v lansko sezono, ker bi se moral že tačas igrati. S tem je g. Govekar pač pokazal urbi et orbi, da je on edini slovenski dramatik. Mi smo pa mnemja, če nimamo boljšega dramatika, kot je pisatelj »Šarivarja«, da nam še takih ni treba. Sicer je pa g. ravnatelj pripravljen, da se poboljša — po zadnji intendantni seji namreč. — Zgodilo se je namreč, da je post tot discrimina rerum razdelil vloge za Kristanov »Samosvoj« — seveda zato, ker preje to ni bilo mogoče in je sedaj, ko že nihče več ne hodi v gledališče, edino pametno sredstvo, da izvirna dela uspejo.

Po tem sistemu, ki vlada pri nas, sodeč bi morali priti do zaključka, da je Slovenec edino le vreden operet. — In g. Govekar si je ostal zvest v svojem programu, kajti ljubša nam je najslabša opereta, kot »Šarivari«, ker je še vedno dobra v primeri s tem delom. No pa naše občinstvo se ni docela pokvarjeno; ko se je oglasilo sredi igre nekje iz galerije in stojšča ploskanje, je parter odločno sikal. En plosk je pa vendarle tudi sredi igre prodrl namreč na res literarno pointo »Za Nemce je pa pustni terek pripraven dan za agitacijo«. Le škoda, da se še »Šarivari« ni igral na — pustni terek ob petih zjutraj, kot konec vseh maskarad.

»Burlaska farsa« imenuje pisatelj svoje delo; smela bi se tudi imenovati »neumnost vseh neumnosti«. Duhoviti pa celo nič ni v njej, in naj si se Konkordata pred brhko krčmarico »pri belem konjičku« desetkrat vleže na hrbet. — Tudi zafrkacije na »Štajerce« niso duhovite, razven če je zamenjal s tem pisatelj »Štajerce« z neko drugo narodnostjo, ki odriva Slovence v gledališče. — Krjavljeva »scena affaires«, kjer pravi, da mora celo Krjavelj govoriti latinsko, če hoče, da ga razvajeni in rafinirani okus ljubljanske gledališke publike upošteva, je padla v vodo — Govekar govori pa z nami celo »operetno«, pa ga tudi ne razumemo!

Kaj pa je hotel pisatelj s »farso«. — Lagal bi, če bi rekel, da vem. Govekar sam mi je dejal, da je satira na razne štile igranja in na znano polemiko Naglič - Skrbinšek. Jaz tega ne verjamem. Predkonek Govekar še do danes ni prebolel Cankarjevih brc, ki jih je dobil radi »kobilarjenja«. Zato se norčuje iz Cankarjevega jezika. — NB. Cankarjev jezik je tako lep, da je perverzen, kdor čezenj zabavlja — in Konkordata — kako to seveda je drugo vprašanje.

Najbrže bo ideja igre ta: ako hvalite pri Cankarju tista dela, ki jih ne razumete, hvalite še moje, ker ga tudi ne razumete.

Na koncu farse se zaroči opereta s klasično dramo, to naj bo sprava med dramo in opereto. Svetoval bi tak konec, ki bi odgovarjal faktom. Ta bi se uprizoril tako. Na koncu naj se vse osebe iz dramskega repertoarja pogreznejo tako globoko, da bodo samo glave molele na oder, opereta pa naj se dvigne na drogu, nad katerim se dvigajo prospekti, visoko v zrak, v desnem kotu naj joka umetnost, ki jo obglavlja »Mamselle Nitouche«, na levem pa slovenski pisatelj, ki jih niso uprizorili. Sredi odra pa naj stoji transparenten napis z letnico »1911«. To bi bil saj originalen konec za farsno, ker bi opereta lahko na drogu prozvajala vratolomne vaje. In kritika bi pisala — »Pisatelj je bil topot odkritosrčen«.

Cankarjevega peresa bi bilo treba, da bi ocenil to delo, najbolje pa take cenzure, ki bi ne črtala po gotovih intervencijah Medvedovega »Kacijanarja« in Kristanovega »Samosvoja«, ampak varovala občinstvo pred takimi atentati tako odločno, da bi take »Šarivarje« sploh prepovedala, če je pa pisatelj — ravnatelj sam, da bi obvarovala ravnatelja z uprizoritvijo takih del — pred popolno diskvalifikacijo.

V farski potenni nebo, čuje se grom in nekdo pravi: »Tako je treba govoriti z našimi ljudmi!« — s tem stavkom končamo tudi mi, samo v prenešenem pomenu. Kdor ni duhovit, naj ostane pri francoskem romanopisu ali opereti, — farse naj pusti v miru.

Sterofob.

Dnevne novice.

+ Na konec prihajajo ljubi naši časnikarski prijatelji pri »Jutru« in »Narodu« s svojimi pravljicami o vlogu v kransko trgovsko in obrtno zbornico in o sleparijah Kregarja in Štefeta. Čutijo, da so se tako zaleteli v zid, da jih sedaj glava boli. »Narod« sedaj že piše, da on sploh ni trdil, da se je v dnevih postopanja volivne komisije kaj zgodilo, to in pa »Jutrove« čenče, ki so še včeraj čenčarile, »da sta dala Kregar in Štefe trgovski in obrtni zbornici drug izraz, kakor bi ga ta korporacija imela, ako bi se take gorostasne lumparije ne izvršile«, pa popolnoma pobiže izjava dr. Murnikova. »Narodu« svetujemo, naj se ne laže o »ponarejenih glasovnicah«, sicer bomo podali izjave odličnih narodnonaprednih mož, — nikakih izsiljevalcev ali defraudantov, — kako se je postopalo z glasovnicami na narodnonapredni strani. Glasovnice, ki so bile od nas oddane, so bile poslone od naših volivcev in tudi pravilno izpolnjene! »Narod« naj bo kar lepo tiho s svojimi sumničenji, sicer mu mi zagodemo lepe, a resnične povesti. Mislimo, da se prav dobro razumemo in da »Narod« najbolje stori, ako lepo molči. Kregar in Štefe se svojim obrekovalcem lahko smejata. Zato se tudi nič ne bojita preiskave, ki bo le dokazala lažni spletke nasprotnikov. Čimbolj nasprotniki sedaj upijejo, bolj bodo blamirani. Sleparije in sleparije bodo morali pač iskati samo v svoji »Glavni posojilnici«.

+ Liberalci v št. Ferjanu — pogoreli! Iz Gorice: Znano je, kako dolgo so liberalci, ki so pri zadnjih občinskih volitvah v št. Ferjanu pogoreli, z rekurzi zavlačevali rešitev občinskih volitev; hoteli so z zavlačevanjem podaljšati svoje paševanje v št. Ferjanu. Po dolgem času pa so sedaj šentferjanske občinske volitve vendarle rešene; upravnno sodišče je namreč liberalni rekurz zavrglo. S tem prihaja po težkih bojih v šentferjanskem županstvu do zmage — Slov. Ljudska Stranka! Sedaj bo čas, da naši možje, ki so v boju stali ramo ob ramo, nastopijo tudi ob priborjeni zmagi skupno ter složni zadajo hirajočemu liberalizmu v št. Ferjanu in Cerovem zadnji sunek.

+ Mladeniški tečaj se vrši v Trzinu dne 25. marca. Spored je sledeči: 1. Mladeniči in naše organizacije; 2. Mladeniški vzori in nasprotniki; 3. Domača zemlja in tujina; 4. Mladeniške organizacije in treznost. Tečaj se prične ob 1. uri popoldne v Društvenem domu. Mladeniči trebanjsko-mokronoške doline dobrodošli!

+ Imenovanje pri državni železnici. G. Golob Rajmund, tarifni kontrolor v Trstu, je imenovan za podnačelnika komercialnega oddelka c. kr. drž. žel. ravnateljstva v Trstu. To je prvi podnačelnik pri ravnateljstvu državnih železnice sploh, ki je Slovenec!

— Josipa vitez Gorupa ustanova za absolvente trgovskih šol in trgovskih akademij, ki hočejo svoje nauke

nadaljevati v inozemstvu. Veletržec in veleposesnik Josip Gorup vitez Slavinjski v Reki je ob šestdesetletnem vladarskem jubileju Njegovega c. in kr. apostolskega Veličanstva založil ustanovo za absolvente trgovskih šol in trgovskih akademij, ki hočejo svoje nauke nadaljevati v inozemstvu. Kakor se nam poroča, se naprava te ustanove v kratkem završi in oboje mest iz te ustanove po letnih 1000 K se previodoma razpiše tekom letošnje pomladi v podelitev. Dotični razglas tukajšnje deželne vlade, ki se iz njega dado posneti vse podrobnosti, se med drugim objavi tudi v uradnem listu »Laibacher Zeitung«.

— Deželna gospodinska šola na Vrhniki se je pričela dne 20. t. m. s sv. mašo ob 8. uri. Po sv. opravi v cerkvi je imel v šolskih prostorih na novodošlo gojenke primeren nagovor g. dekan Gantar kot predsednik kuratorija gospodinske šole.

— Tržišče na Dolenjskem. Dne 19. marca se je vršil pri nas enodnevni gospodarski tečaj. Udeležba je bila zlasti popoldne zelo velika. Tečaj je vodil deželni živinorejski instruktor g. Rataj.

— Pogreb gospe Hočevarjeve v Krškem je bil v soboto ob 11. uri z mašo zadušnico, katero je opravil radovljiški dekan kanonik Novek. Kondukt je vodil novomeški prošt dr. Elbert, kratek govor je imel leskovski dekan Schweiger. Poleg sorodnikov se je pogreba udeležilo 24 duhovnikov, mnogo občinstva, odlična gospoda iz raznih, iz Ljubljane tudi dvorni svetnik grof Chorinsky. Pri pogrebu je bila šolska mladina krška z učiteljstvom, mestna garda, več požarnih bramb. Pokojna gospa Hočevar počiva v lastnem mavzoleju poleg svojega moža na krškem pokopališču. Rojena je bila v Radovljici. Kot 18 letna soproga Martina Hočevar je prišla v Krško in bila tu do svoje smrti dolgih 69 let. Podjetnost moževa, zlasti njena nadarjenost in vztrajnost sta pridobila obilno premoženje, katero sta rabila v velikem obsegu v dobrotelne namene. Kaj bi bilo Krško, da ni Hočevarjeve dvojice, da ni zlasti pokojna po moževi smrti toliko storila za to mesto. N. v m. p.!

— Umrjeni potniki iz Amerike. Te dni so našli v Kupi pri Karlovcu mrtvo moško truplo, iskali so naprej in našli so doslej še dvojce mrtvih moških trupel. Sodijo da so umorjeni takozvani Amerikanci, ki jih je na poti iz tujine v domovino umorila in oropala ena in ista roka, morda celo kaka družba. Obširne preiskave bodo morda spravile več jasnosti v ta skrivnostna umorstva.

— Uboj. Stari trg pri Ložu. V nedeljo, 19. t. m. je zaklal 20letni Ivan Gale iz Dolenjih Laz pri Ribnici, sedaj žagar pri Zakrajšču, 20letnega kamnoseškega pomočnika Lovreta Vrhovca iz Zaklanca pri Horjulju v Špetnjakovi gostilni v Markovcu. Kot so dognale dosedanje izpovedbe, je ubijalec iskal svojo žrtev v družbi Jakoba Petriča iz Vrhnike že v neki drugi gostilni in se je izrazil proti nekemu dekletu, da bo še isti večer jokala. Pri aretaciji se je vedel čisto hladnokrvno. Njegovega tovariša še niso mogli dobiti. Umrjeni je bil v par trenutkih mrtve. To so sadovi ponočevanja. Ali bodo fantje spoznali, da jih more samo stroga disciplina naših društev obvarovati podobnih nesreč?

— Razstava cerkvenih umetnin na Dunaju leta 1912. Za to razstavo je razpisana tekma za avstrijske slikarje v dosego oljnate slike, predstavljajoče Zveličarja blagoslavljaljočega kruh, in sicer v polovnici figuri ter naravni velikosti. Barvani osnutki se morajo do 8. junija 1911 predložiti odboru. Razpisana darila so troja, po 500 K, 400 K in 300 K. Za izvršitev je določen znesek 3500 K. Več se izve pri razstavnem odboru za krščansko umetnost na Dunaju. (Ausstellungskomitee für kirchliche Kunst in Wien, I. Bäckerstraße Nr. 8.)

— Počitnice na srednjih šolah. Naučni minister je odločil, da se glavne počitnice na srednjih šolah, ženskih licejih, na učiteljskih pripravnicah, trgovskih in pomorskih šolah tako uredi, da trajajo od 16. julija do 15. septembra. Da se pa dobi potreben čas za zrelostne izpite in pa vspejemne skušnje, zato se bo deželna šolska leto na vseh teh zavodih že 1. ali 2. julija končalo.

— Umrl je v Matuljah gradbeni podjetnik g. Ignacij Sinčič, star 36 let.

— Naš prestolonaslednik na Hrvaškem. V Dolenji Miholjac je danes prišel za tri dni kot gost k grofu Ladislavu Mailathu prestolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand s soprogo.

— Slovenec ubilo v Ameriki. V Thomas, W. Va., je padel rojaku Jožefu Cvetanu plaz kamenja na glavo in bil

je na mestu mrtev. Doma je bil iz no-
transke vasi Celje št. 32. Star je bil 26
let. Zapuščal v stari domovini mater,
očeta, enega brata in sestro.

— **Slovenska poroka v Ameriki.**
Poročila sta se v Jolietu g. Mat. Bajuk
iz Primostka z gđc. Katarino Simonič
iz Vinjega Vrha.

— **Slovenščina uradni jezik v Ameri-
riki.** »Glas Naroda« poroča: Indiana-
polis, Ind., 3. sušca. Mestni urad je iz-
dal v slovenskem jeziku ukaz na slo-
venske stranke v mestu, da ne sme v
eni sobi spati več oseb, kakor dve, če
je soba zadosti velika in zračna, druga-
če sme spati v eni sobi samo ena oseba.
Ta ukaz je hud udarec za tiste, ki so
imeli podnajemnike (boarderje) na sta-
novanju, pa tudi za podnajemnike same,
ker bodo ti morali sedaj dražje
plačevati sobe. Ukaz vsebuje tudi pred-
pise glede snajenja in zračenja sta-
novanj.

— **Premeščen je vojaški kurat g.**
Valentin Rozman iz Trsta v Gradec.

— **Stavka mornarjev v Trstu.** Vče-
raj zjutraj so mornarji, kurjači in
sploh nižji uslužbenci v tržaški luki
usidranih ladij zapustili delo. Mornar-
ji zahtevajo priznanje posredovalnice
za nameščenje mornarskega osebja,
katerega brodolastniki nočejo priznati.
Več parnikov že včeraj ni moglo oditi
z luke. Sinoči so imeli mornarji shod,
na katerem so sklenili vztrajati v stav-
ki, ter so si pridržali daljne ukrepe, ko
pride odgovor brodolastnikov. »Dalma-
tia« je naznanila svojemu osebju, da
pusti v slučaju stavke razpremiti svo-
je parnike. »Lloyd« najema na mesto
stavkujočih mornarjev drugo osebje.—
Druga vest nam poroča: Pomorščaki v
Trstu so stopili v štrajk. Vsled tega ni-
so mogli odpluti ladje »Gorizia« in
»Tebe« od Lloydja. »Giulia« od Austro-
Amerikane in »Pres. Becker« od »Na-
vigazione Libera«.

— **Slovenska poroka v Ameriki.** V
Wenona, Ill., sta se poročila g. Josip
Kafrie in gospica Jera Oven, oba iz
Čateža na Dolenjskem.

Ljubljanske novice.

Ij **Danes zvečer predava** v »Ljud-
skem Domu« dr. in dež. poslanec g.
Evgen Jarc. Začetek ob 8. uri
zvečer.

Ij »**Krščanska ženska zveza**« ima v
četrtak t. j. 23. t. m. ob 4. uri popoldne
redno predavanje v Rokodelskem do-
mu. Predava preč. g. dr. Jerše.

Ij **V Josefinumu** bode dne 23. t. m.
ob 8. uri sv. maša za g. Jožefino
Hočevnar, ustanovnico in dobrotnico
tega zavoda. Društveni člani se vabijo,
da se sv. maše udeležijo.

Ij **Za kontumacirano delavstvo**, ki
je obvarovalo Ljubljano, da se niso
razširile po Ljubljani črne koze, nam je
poslal preč. g. stolni prost J. Sajevic
5 K. Iskrena hvala! Prosimo lepo za
delavstvo, ki je brez lastne krivde radi
kontumaciranja zašlo v bedo, še na-
daljnjih darov!

Ij **Novi slučaji koz.** Kakor se je
zadnje dni konstatiralo, dosedaj objavl-
jena dva slučajja koz vendar nista
ostala osamljena. Obolel je namreč 4
leta stari sinček delavke Janežič, kate-
ra se še nahaja v bolnici za silo, a je
izven nevarnosti. Dalje je obolela neka
Trojer, ki je prve dni stregla oboleli
Zupančič, ko je bila ta še doma. V
Oberjah pri Sneberjih je obolela 17 let
stara Marija Pajsar, delavka v predil-
nici, zelo sumljivo je dalje obojenje 24
let stare Cecilije Kačar, tudi delavke v
predilnici, ki stanuje v Hrastju. Prvo-
imenovani trije slučajji so se danes do-
polndne prepeljali v bolnico za silo. Ven-
der so vsi ti slučajji mnogo lažji in na-
stopajo le z lahko vročico, kar je brez-
domno pripisovati vplivu cepljenja.
Z epidemijološkega stališča je važno,
da je pri vseh teh bolnikih konstatir-
ati direktno zvezo s prvima slučajje-
ma. Vsa prizadeta stanovanja se bodo
razkužila in je stanovanjem dotičnih
hiš zabranjen izhod, dokler se razkuž-
ba ne izvrši. Naglašati je, da so vsi
imenovani slučajji iz okolice in da se v
Ljubljani sami doslej še ni pojavil slu-
čaj koz.

Ij **Čeden predavatelj liberalne Aka-
demije.** Ameriški »Glas Naroda« piše:
»Dr. Mirko Pečar je objavil v Ljub-
ljanskem naprednem (!) dnevniku »Ju-
tro« dolg zagovor, v katerem se je pral
pred ljubljanskim občinstvom glede na
objave v našem listu. Na njegov zago-
vor smo že odgovorili in ga označili
kot navaden ameriški »bluff«. Ker pa
smo iz »Jutra« videli, da dela »stimun-
go« za hohštapljerja, smo se obrnili na

First National Bank v Gary, Ind., da
nam pismeno potrdi Pečarjeva pone-
verjenja. Dobili smo od banke pismo
(list navede pismo), katero naj ga »Ju-
tro« prevede na sleponvski jezik gospod
»doktor« Pečar sam. Banka je priznala
in potrdila, da je Mirko Pečar in ne
»doktor« Mirko Pečar, pomeveril 750
dolarjev. V resnici presega pomeverje-
na svota visoko to svoto. Kdor pozna
ameriške razmere, ve, da tukajšnje
banke prav nerade spravljajo take
stvari v javnost, ker jim podkupuje
kredit, za kaznjivost je pa vse eno, ali
je pomeverjena svota večja ali manjša.
Poznava banko, kateri je uradnik
pomeveril nad 100.000 dolarjev, ali ofi-
cijelno se je priznalo le 10.000 dolar-
jev. »Dr.« Pečar je med svojim službo-
vanjem v banki zlorabil tudi svoje ro-
jake. Trije Macedonci so izgubili vsled
njegovi manipulacij 6000 dolarjev. Pe-
čar je denar sprejel in sprejem v svo-
jem imenu potrdil, ali denar ni prišel
v banko. Sedaj tožita dva Macedonca
banko na povratek denarja, katerega
sta bila izročila njenemu uradniku.
Morda pojasni »dr.« Pečar listu »Ju-
tro« tudi, kam je prišel denar, katere-
ga je dobil na noto M. Duchicha, Be-
neta in Jerabeka. — Zvezni maršal, ka-
teremu so Pečarjeve denarne manipu-
lacije že znane, je izjavil, da bode Pe-
čarja zasledoval, ako to še toliko stane
državo. — Tako stoji stvari in sedaj
še »bluffa« »dr.« Pečar v Ljubljani, da
bode nas tožil. Ali ni to smešno? Ka-
dar pride v Ameriko, ga bodo tukaj že
primerno sprejeli. Pisali bi lahko še
marsikaj o Pečarjevih nastopih v In-
diani ter poročali pikantne in grozne
stvari, ali za sedaj nečemo teh stvari
spravljati na dan, ker mislimo, da bo-
de to, kar smo dosedaj priobčili, za-
dostovalo, da spoznajo rojaki v domo-
vini značaj »dr.« Piško Pečarja in mu
pokažejo pot iz Ljubljane.

Ij **Škrlatica v Ljubljani.** Z ozirom
na našo včerajšnjo notico nam je po-
jasnil mestni fizikat, da se v rodni
mestnega učitelja g. Galeta ni pojavila
škrlatica, temveč ošpice, ki pa so v tem
slučaju nastopale zelo hudo in povzro-
čale razne komplikacije, n. pr. pljučni-
co. Tako je razumljivo, da sta v rodni-
ni g. Galeta za to sicer nedolžno bolezi-
nijo v kratkem umrli dva otroka, do-
čim je eden še bolan in je v bolnišnici.
— O kakem epidemičnem nastopanju
pa ne more biti govora ne glede ošpic,
ne glede škrlatice. Za ošpicami obolelo
je zadnjih 14 dni 23 otrok, od katerih
sta dva umrli in sicer že imenovana
otroka g. učitelja Galeta. Škrlatice pa
se je v zadnjih petih tednih pojavilo
15 slučajev, od katerih so trije umrli.
To so številke, kakor se v tem letnem
času pojavljajo skoro vsako leto. V več-
jih mestih, ki imajo veliko šolske mla-
dine, pač te otroške bolezni skoraj po-
polnoma nikdar ne prenehajo. Dočim
se v ugodnem letnem času le semtertja
pojavi kak slučaj, ki ostane osamljen,
narašča vsako zimo in pomlad število
bolnikov.

Ij **Naglo sta se ujela.** Včeraj po-
poldne je došla mestni policiji ovadba,
da je bilo dopoldne na Domobranski
cesti št. 5 v podstrežje vlomljeno in
ukradeno nekemu domobranskemu
častniku kolo vredno 220 K. V tem ko
je policija po mestu poizvedovala po
storilecu, sta ponujala po Mostah dva
neznana človeka neko kolo ter je hotela
prodati za prav nizko ceno. Nekemu
poštenjaku se je zadeva zdela sumljiva.
Ponudil je takoj tujcema za kolo
več, kakor sta sama zahtevala in rekel,
da naj ga počakata, da pride z denar-
jem in gredo potem skupaj v gostilno
pit. S tem sta bili obe stranki zadovoljni.
Zadeva se je tačas orožništvu v
Vodmatu naznala. Ko pride v gostilno
kjer so pili »likof« vodmatski stražmoj-
ster, je eden naglo izginil, drugi je pa
pričakoval denarja. Le-ta je postal pri
nastopu orožnika silno sirov ter straž-
mojstra zmerjal. Tujec je začel pripo-
vedovati, da je kupil kolo na Dunaju,
pozneje pa da v Inomostu. Legitimoval
se je za kovaškega pomočnika Antona
Hrena, rojenega v Trebnjem na Dolenj-
skem in tjejak pristojnega. Temu za-
govoru pa orožnik ni verjel ter Hrena
aretoval in izročil sodišču. Ko je oško-
dovani častnik spoznal kolo za svoje,
se je takoj začel lov še za Hrenovim to-
varšem. Tudi ta je bil kmalu izsleden
v Ljubljani v osebi delavca Adolfa
Nikoline, rojenega 1868 v Krumovi na
Češkem in tjejak pristojnega. Tudi te-
ga je policija aretovala in izročila so-
dišču.

Ij **Trgovina Krištofič** nam sporoča,
da je v nedeljo bila odprta samo izlo-

ba. Na občinstvo je to napravilo vtisek,
da je trgovina odprta.

Ij **Umrli so:** Marija Selan, posest-
nikova žena, 52 let. — Katarina Lux,
hiralica, 93 let. — Matevž Osolin, hira-
lec, 27 let. — Marija Dovžan, zasebni-
ca, 65 let. — Jera Petančič, delavčeva
hči, 1 dan. — Fran Novak, delavčev
sin, 10 mesecev. — Terezija Skarbek,
gostilničarka, 43 let.

Telefonska in brzojavna poročila.

**DOPOLNILNA DEŽELNOZBORSKA
VOLITEV IZ KMEČKIH OBČIN V
SODNIH OKRAJIH TREBNJE, LI-
TIJA, VIŠNJA GORA, RADEČE, MO-
KRONOG IN ŽUŽEMBERK.**

**Kandidat S. L. S., župan Vehovec, si-
jajno zmaga.**

Mirna, 21. marca. Vehovec 124,
Mandelj 20, razcepljenih 11, praznih 20.
Višnja gora, 21. marca. Vehovec na
Polici dobil vseh 76 glasov.

Trebnje, 21. marca. Vehovec 198,
Mandelj 21, Pavlin 12, Kristan 2 gla-
sova, praznih 10 glasovnic.

Sava, 21. marca. Od 48 oddanih
glasov je dobil Vehovec vseh 43 gla-
sov.

Zatičina, 21. marca. V Št. Vidu in
Zatičini je dobil Vehovec 168 glasov,
Mandelj 68, 15 glasovnic je bilo razcep-
ljenih.

Kresnice, 21. marca. Vehovec 61, 1
glas Slanc.

Zagorje ob Savi, 21. marca. V Za-
gorju Vehovec 47, Kristan 51 glasov,
praznih 30 glasovnic. V Kotedrežu Ve-
hovec 50, Kristan 26 glasov, praznih 7
glasov.

Žalina, 21. marca. Vehovec 47,
Mandelj 2 glasova.

Boštanj, 21. marca. Vehovec dobil
91 glasov, Mandelj 52.

Radeče, 21. marca. Vseh volivcev
206. Vehovec 152, Kristan 24, Mandelj
14, praznih 8.

POLITIČNA SITUACIJA.

Dunaj, 21. marca. Politični položaj
ni za vladu nič kaj ugoden. Vlada ima
za prvo branje, za razpravo v odseku
in za drugo in tretje branje budgetne-
ga provizorija, ki poteče 31. marca in
za njega rešitev v gosposki zbornici sa-
mo devet dni na razpolago. Plenum
zbornice se še sedaj bavi s prvim bran-
jem rekrutne predloge, opozicija pa
nikakor ni voljna vladi situacijo olaj-
šati in bo svoje opozicionalno stališče
tako v plenumu kakor v odsekih v vsa-
kem oziru uveljavila. Min. predsednik
je spričo tega položaja včeraj zopet za-
stopnike strank večine, ki so se od
zmage v Warnsdorfu že precej ohladi-
le, pri sebi sprejel in izjavil, da vlada
vztraja na tem, da se reši proračunski
provizorij s posojilom 75 milijonov K,
ki je s provizorijem združen. Načel-
niki nemških strank so vprašali, bi ne
bilo lažje zasedati samo 50 miljo-
nov dovoliti, toda baron Bienenrth je to
kratkoterminalno odločilo in zopetno pou-
dal, da se mora vladi posojilo brezpo-
gojno dovoliti, če ne bo iz tega izhajala
konsekvenca. — Popoldne ob tretji uri
se zbrali načelniki vseh strank k kon-
ferenci in je brez dvoma, da bodo do
tedaj nemške stranke sklenile vladi
vse dovoliti, kar zahteva. — Tudi v
Poljskem kolu šanse za vladu niso po-
popolnoma ugodne. Poljsko kolo je nam-
reč danes imelo sejo, na kateri se je
sprejela resolucija Bilinskega, da se
vladi sicer proračun in posojilo dovoli,
da pa Poljaki za to zahtevajo, da se
znesek za lokalne železnice, ki je dolo-
čen na 230 milijonov, poviša in da se te-
ga nikakor ne sme smatrati za kom-
penzacijo za izvršbo galskih kanalov,
na katerih Poljaki slejkoprej vztrajajo.
— Danes popoldne se vrši seja parla-
mentarne komisije »Slovanske Enot«,
ki bo sklepala o svoji taktiki v plenu-
mu in v odsekih. Razvoj situacije se
zasleduje z veliko napetostjo.

ŽAGARJEV TOVARNI AVTOMOBIL POGOREL.

Dunaj, 21. marca. Danes se je vr-
šila pri upravnem sodišču obravnava
o pritožbi posestnika Franca Žagarja
zoper odlok kranjskega deželnega od-
bora, ki je prepovedal uporabo njego-
vega tovarnega avtomobila na cesti
Staritrg-Rakek. Deželni odbor je zastop-
pal dr. Šusteršič. Sodni dvor je po eno
in pol urnem posvetu sklenil, da se
pritožba Žagarja kot neutemeljena in
nedopustna zavrne.

POSLOVNA ZBORNICA.

Dunaj, 21. marca. Danes se je na-
daljevala debata o rekrutnem kontin-

gentu. Naučni minister grof Stürgk
je odgovarjal na interpelacijo morav-
skih poslancev glede lex Perek in iz-
javil, da vlada z ozirom na izpreme-
njene razmere namerava izdati nov iz-
vršilni predpis glede te postave.

OGRSKA ZBORNICA ČESTITA LA- HOM.

Budimpešta, 21. marca. Predsed-
nik Berceviczy se je v današnji se-
spominjal 50letnice zjedinenja Italije
se spominjal tesnih vezi prijateljstva
med ogrskim in laškim kraljestvom
ter predlagal, da se predsedniku ita-
ljanske zbornice pošlje brzojavni po-
zdrav. Član ljudske stranke Smrečan
je nato izjavil, da ljudska stranka
ozirom na to, da se je zjedinenje Ita-
lije izvršilo po nasilju nad papežem, a
se nikoli ni pravno priznalo, ne mor-
za predsednikov predlog glasovati. Na
to se je predlog z ostalimi glasov-
zbornice sprejel.

SKORAJŠEN KONEC HOMATIJE V MEXIKI?

Mexiko, 21. marca. Tukaj so fin-
ministra Limantu, ki se je vrnil iz Ev-
rope, navdušeno pozdravljali. Splošno
se sodi, da bo Limantu, ki ima velik
vpliv, homatijam napravil konec. Ma-
nevri vojaštva Združenih držav na
mexikanski meji so se morali ustaviti
ker primanjkuje vode.

GIOLITTI PREVZEL VODSTVO KA- BINETA.

Rim, 21. marca. Kralj Viktor Ema-
nuel je poveril nalogo sestaviti nov ka-
binet Giolittiju. Giolitti se bo v to svr-
ho začel pogajati s socialistično
grupo.

RUSKI POSLANIK V PEKINU UMORJEN?

Kolin, 21. marca. »Kölnische Ztg.«
poroča iz Peterburga iz privatnega vi-
ra, da je nek kitajski dijak v Pekinu
umoril ondotnega ruskega poslanika.

VELIKI NEMIRI NA PORTUGAL- SKEM.

Lizbona, 21. marca. V Cetubalu je
prišlo do velikih spopadov med štraj-
kujočimi delavci in republiško gar-
do, ki je napadla delavce z golimi sab-
ljami. Vsled tega so se vršile velike de-
monstracije in je oblast mnogo izgre-
dnikov aretirala, med njimi vse vodite-
lje delavskih sindikatov. Več vojakov
1. pehotnega polka so, ko so se iz Ce-
tubala vrnili, v Madridu odvedli v za-
pore, ker so se bili s štrajkujočimi
pajdašili. V nekem drugem kraju so
zaprlj mnogo oseb, ki so baje poizkušale
zapeljati 9. pehotni polk k revoluciji
zoper republiko.

NAPAD NA ŠKOPIJSKO PALAČO.

Pariz, 21. marca. V včerajšnji noči
so neznanci položili dinamično patrono
na zid škofijske palače v Versaillesu. V
trenutku, ko so hoteli patrono zažgati,
jih je presenetila nočna straža. Napa-
dalci so ušli.

VELIKA STAVKA MORNARJEV.

Hul, 21. marca. Pri slavnosti de-
lavcev v tukajšnji luki je tajnik lige
mornarjev Wilson izjavil, da so mor-
narji in pomagači na ladjah Angleške,
Norveške, Švedske, Danske, Nizozem-
ske, Belgije in atlantske obale Ameri-
ke že določili dan, ko zapuste vsi delo.

KOLERA V RUSIJI.

Kiev, 21. marca. V guberniji Kiev
pojavi se je kolera.

KUGA V ODESI.

Odesa, 21. marca. V neki tukajšnji
tovarni sladkorja se je pojavil nov slu-
čaj kuge. Bolnika so takoj izolirali. V
mestnem delu, kjer so velika skladišča
žita, je vse polno podganjih gnezdišč.
Danes se vrši veliko zborovanje trgov-
cev, na katerem se bo razpravljalo o
odredbah, da se kuga ne razširi.

SNEG.

Peterburg, 21. marca. Iz južne Ru-
sije poročajo, da je zapadel ondi visok
sneg in da so bili ondi veliki snežni
meteži.

Najvažnejše je, da se kupi perje in puh po-
polnoma čisto in brez vsega duha. Tako perje
in puh se dobi pri znani trdkri

ANTON ŠARC

Ljubljana, Selenburgova ulica 5
na vogalu Knafljeve ulice (nasproti glavne
pošte) po sledečih cenah:

Perje 1/4 kg po K 1.65	Puh siv 1/4 kg po K 3.25
" " " " 2.50	" bel " " " 6.25
" " " " 3.50	" " " " 8.75
" " " " 4.20	" " " " 9.50
" " " " 5.00	" " " " 10.00

Pošilja se poštne prosto s povzajem.

H. SUTTNER

Ljubljana Mestni trg

urar, prva največja domača

exportna trdkra ur, zlatnine

Tovarniška var-
stvena znamka

„IKO“

in srebrnine

Lastna tovarna ur v Švici